

AKTUALNY STAN PRAWNY FUNKCJONOWANIA ENERGETYKI PROSUMENCKIEJ W POLSCE

Paweł Cyganik

Departament Energetyki

21 listopada 2014 r., Warszawa

NORMY PRAWNE

NORMY PRAWNE

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/20/WE (Dz. U. UE. L. z 2009 r., nr 140, poz. 16 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (t.j. – Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.)
- Projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii (Projekt wpłynął do Sejmu w dniu 8 lipca 2014 r., druk nr 2604)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. z 2007 r., nr 93, poz. 623 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (t.j. – Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (t.j. – Dz. U. z 2014 r., poz. 752)

PODSTAWOWE POJĘCIA

PODSTAWOWE POJĘCIA

- **ODNAWIALNE ŹRÓDŁO ENERGII**
- **PROSUMENT**
- **MIKROINSTALACJA**
- **MAŁA INSTALACJA**

ODNAWIALNE ŹRÓDŁO ENERGII

Źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych

PROSUMENT

producent + konsument = prosument

**Prosumenci = producenci/konsumenci energii
z mikro i małych źródeł odnawialnych**

MIKROINSTALACJE

Odnawialne źródło energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 40 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nie większej niż 120 kW.

MAŁA INSTALACJA

**Odnawialne źródło energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 40 kW i nie większej niż 200 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięci znamionowym niższym niż 110 kV
lub o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej większej niż 120 kW i nie większej niż 600 kW.**

DYREKTYWA 2009/28/WE

DYREKTYWA 2009/28/WE

- Cel Dyrektywy: **promowanie energii ze źródeł odnawialnych („OZE”)**
- Obowiązkowe cele krajowe w zakresie OZE (15% dla Polski w 2020 r.)
- Obowiązek opracowania krajowych planów działania w zakresie OZE (7 grudnia 2010 roku – plan przyjęty przez Radę Ministrów RP)
- Wymóg zmniejszenia barier administracyjnych i legislacyjnych dla OZE
- Tworzenie mechanizmów wsparcia pomiędzy Państwami Członkowskimi
- Obowiązek lepszego dostępu do informacji i szkoleń dotyczących OZE
- Gwarancje pochodzenia
- Priorytetowy lub gwarantowany dostęp do sieci dla OZE i pierwszeństwo dla OZE
- Zrównoważony rozwój w odniesieniu do biopaliw i biopłynów

DYREKTYWA 2009/28/WE

- Odmienna definicja OZE:

„energia ze źródeł odnawialnych” oznacza energię z odnawialnych źródeł niekopalnych, a mianowicie energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerothermalną, geothermalną i hydrothermalną i energię oceanów, hydroenergię, energię pozyskiwaną z biomasy, gazu pochodzącego z wysypisk śmieci, oczyszczalni ścieków i ze źródeł biologicznych (biogaz);

- Brak definicji prosumenta, mikroinstalacji i małych instalacji;
- Wprowadzenie systemu certyfikacji instalatorów (art. 14 ust. 3 Dyrektywy i Załącznik IV)

PRAWO ENERGETYCZNE

PRAWO ENERGETYCZNE

- **Częściowe** wprowadzenie przepisów Dyrektywy poprzez nowelizację, która weszła w życie 11 września 2013 roku – tzw. „Mały Trójpak” .
- Najważniejsze zmiany:
 1. Wprowadzenie **definicji mikroinstalacji i małej instalacji**
 2. Zmiana **definicji OZE** – dodanie energii hydrotermalnej i aerothermalnej
 3. Wprowadzenie **gwarancji pochodzenia**
 4. Wprowadzenie **systemu certyfikacji instalatorów**
 5. Wprowadzenie regulacji dotyczących prosumentów, w tym:
 - a) **Ułatwień w przyłączeniu do sieci;**
 - b) **Obowiązku zakupu** po cenie równej 80% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym;
 - c) **Braku konieczności prowadzenia działalności gospodarczej.**

PROJEKT USTAWY O OZE

PROJEKT USTAWY O OZE

- Definicja Prosumenta (art. 4 ust. 1 Projektu ustawy):

Wytwórca energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji, będący osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.⁽⁴⁾), który wytwarza energię elektryczną w celu jej zużycia na własne potrzeby i może sprzedać niewykorzystaną energię elektryczną wytworzoną przez niego w mikroinstalacji i wprowadzoną do sieci dystrybucyjnej

- Obowiązek zakupu energii po cenie równej 80% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, dla wytwórców prowadzących działalność gospodarczą – 100%;
- Obowiązek zakupu przez 15 lat od pierwszego dnia wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej, maksymalnie do dnia 31 grudnia 2035 roku,

PROJEKT USTAWY O OZE

- **Odejście od systemu wsparcia opartego na tzw. „zielonych certyfikatach” na rzecz systemu aukcyjnego**
- **Osobne aukcje** dla instalacji do 1 MW
- **Net metering** – ilość energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji, którą będzie musiał zakupić sprzedawca zobowiązany, będzie ustalana na podstawie rzeczywistych wskazań urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych i będzie rozliczana **w okresie półrocznym** jako ilość energii elektrycznej stanowiącej nadwyżkę energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji i wprowadzonej do sieci w stosunku do ilości energii elektrycznej pobranej z sieci w tym półroczu

CERTYFIKACJA INSTALATORÓW

CERTYFIKACJA INSTALATORÓW

- Certyfikat może być wydany instalatorowi, który:
 - 1) posiada:
 - a) pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych,
 - b) Dyplom lub inny równoważny dokument potwierdzający kwalifikacje do instalacji urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych lub
 - c) udokumentowane trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie instalowania lub modernizacji urządzeń i instalacji, lub
 - d) świadectwo ukończenia co najmniej dwusemestralnych studiów podyplomowych lub równorzędnych, których program dotyczył zagadnień zawartych w zakresie programowym szkoleń; lub
 - e) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia u producenta danego rodzaju odnawialnego źródła energii, które w części teoretycznej i praktycznej zawierało zagadnienia w zakresie projektowania, instalowania, konserwacji, modernizacji lub utrzymania w należyтым stanie technicznym odnawialnego źródła energii;
 - 2) nie był skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu;
 - 3) ukończył szkolenie podstawowe dla osób ubiegających się o wydanie certyfikatu instalatora mikroinstalacji lub małej instalacji, poświadczony zaświadczeniem, przeprowadzone przez akredytowanego organizatora szkoleń, w zakresie dotyczącym instalowania danego rodzaju odnawialnego źródła energii;
 - 4) złożył z wynikiem pozytywnym egzamin, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia podstawowego.

CERTYFIKACJA INSTALATORÓW

- Instalator, który posiada:
 - 1) dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej lub
 - 2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zakresie urządzeń i systemów energetyki odnawialnej wydany na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty, lub
 - 3) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności w zakresie odnawialnych źródeł energii, albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, ciepłych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych wydany na podstawie przepisów ustawy o szkolnictwie wyższymmoże uzyskać certyfikat, jeżeli spełnia warunki, o których mowa powyżej.
- Egzamin odbywa się co najmniej dwa razy w roku i jest przeprowadzany przez Komisję Egzaminacyjną , którą powołuje Prezes Urzędu Dozoru Technicznego
- Certyfikat – dokument potwierdzający posiadanie przez instalatora kwalifikacji do instalowania następujących rodzajów odnawialnego źródła energii:
 - 1) kotłów i pieców na biomasę lub
 - 2) systemów fotowoltaicznych, lub
 - 3) słonecznych systemów grzewczych, lub
 - 4) pomp ciepła, lub
 - 5) płytkich systemów geotermalnych.
- Certyfikat jest wydawany przez Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego na okres 5 lat

PRZYŁĄCZANIE DO SIECI

ZASADA OGÓLNA

Obowiązek przyłączenia do sieci
na zasadzie równoprawnego traktowania,
jeżeli istnieją
techniczne i ekonomiczne warunki
przyłączenia do sieci
i dostarczania tych paliw lub energii,
a żądający spełnia warunki
przyłączenia do sieci i odbioru.

WARUNKI TECHNICZNE

- Przyłączane do sieci urządzenia, instalacje i sieci **muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne zapewniające:**
 - 1) **bezpieczeństwo funkcjonowania** systemu gazowego, systemu elektroenergetycznego albo sieci ciepłowniczej oraz współpracujących z tą siecią urządzeń lub instalacji;
 - 2) **zabezpieczenie systemu** gazowego, systemu elektroenergetycznego albo systemu ciepłowniczego **przed uszkodzeniami spowodowanymi niewłaściwą pracą** przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci;
 - 3) **zabezpieczenie przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci przed uszkodzeniami w przypadku awarii** lub wprowadzenia ograniczeń w poborze lub dostarczaniu paliw gazowych lub energii;
 - 4) **dotrzymanie parametrów jakościowych** paliw gazowych i energii;
 - 5) **spełnianie wymagań w zakresie ochrony środowiska;**
 - 6) **możliwość dokonywania pomiarów** wielkości i parametrów niezbędnych do prowadzenia ruchu sieci oraz rozliczeń za pobrane paliwa lub energię.

WARUNKI TECHNICZNE

- **Wymagania dla układów pomiarowo-rozliczeniowych** oraz pomiarowo-kontrolnych:
 - 1) liczniki energii elektrycznej w układach pomiarowo-rozliczeniowych **powinny mieć klasę dokładności nie gorszą niż 2 dla energii czynnej i nie gorszą niż 3 dla energii biernej**,
 - 2) w przypadkach określonych przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w instrukcji, układy pomiarowo-rozliczeniowe **powinny umożliwiać rejestrowanie i przechowywanie w pamięci pomiarów mocy czynnej w okresach od 15 do 60 minut** w czasie określonym przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, nie dłużej jednak niż przez dwa okresy rozliczeniowe. Układy te powinny także automatycznie zamykać okres rozliczeniowy,
 - 3) w przypadkach określonych przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w instrukcji, układy pomiarowo-rozliczeniowe **powinny umożliwiać transmisję danych pomiarowych nie częściej niż raz na dobę** (zaleca się raz na miesiąc). Nie wymaga się dostarczania danych o mocy pobieranej i energii biernej.
- Urządzenia wchodzące w skład każdego układu pomiarowo-rozliczeniowego muszą posiadać legalizację lub homologację zgodną z wymaganiami określonymi dla danego urządzenia.
- W przypadku urządzeń, dla których nie jest wymagana legalizacja lub homologacja, urządzenie musi posiadać odpowiednie świadectwo potwierdzające poprawność pomiaru (świadectwo wzorcowania).
- Protokoły transmisji danych pomiarowych z liczników elektronicznych i rejestratorów energii elektrycznej powinny być ogólnie dostępne, a format danych udostępnianych na wyjściach układów pomiarowo-rozliczeniowych zgodny z wymaganiami określonymi przez operatora systemu dystrybucyjnego w instrukcji.

PROCEDURA PRZYŁĄCZANIA DO SIECI

- Przyłączenie do sieci mikroinstalacji na podstawie zgłoszenia, po instalacji układów zabezpieczającego i pomiarowo – rozliczeniowego (na koszt operatora systemu dystrybucyjnego)
- Uproszczona forma zgłoszenia, które powinno zawierać:
 - 1) oznaczenie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie;
 - 2) oświadczenie o posiadaniu tytułu prawnego do nieruchomości, na którym jest mikroinstalacja; oraz
 - 3) informacje niezbędne do zapewnienia przez mikroinstalację wymagań technicznych i eksploatacyjnych.
- Obowiązek potwierdzenia złożenia zgłoszenia przez OSD
- Brak opłaty tytułem przyłączenia do sieci
- W przypadku gdy moc zainstalowana planowanego do przyłączenia OZE jest większa niż moc przyłączeniowa obiektu, w którym prosument korzysta z energii elektrycznej lub planuje przyłączyć źródło o mocy zainstalowanej powyżej 40 kW – konieczność wystąpienia z wnioskiem o określenie warunków przyłączenia

ASPEKTY PRAKTYCZNE

Praktyczne problemy i zalecenia w przedmiocie przyłączenia mikroinstalacji do sieci:

- Niezgodne z prawem wymaganie zatwierdzenia dokumentacji mikroinstalacji przez certyfikowanych instalatorów;
- Mnożenie wymagań dotyczących dokumentacji mikroinstalacji, tj. na przykład żądanie tłumaczeń, etc.;
- Standardowe wymagania dotyczące dokumentów określone przez poszczególnych OSD:
 - 1) projekt koncepcyjny instalacji;
 - 2) plan zabudowy określający usytuowanie przyłączanej mikroinstalacji względem sieci;
 - 3) elektryczny schemat instalacji z wewnętrznym źródłem;
 - 4) deklaracje zgodności w zakresie spełniania przez mikroźródło aktualnych norm dla instalacji niskiego napięcia oraz kompatybilności elektromagnetycznej (powinien je dostarczyć dostawca źródła);
 - 5) karty katalogowe komponentów;
 - 6) certyfikaty;
 - 7) schemat ideowy podłączenia mikroźródła do instalacji odbiorczej (powinien wykonać go instalator);
 - 8) opis powykonawczy;
 - 9) oświadczenie instalatora o zainstalowaniu mikroinstalacji zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami, w tym w szczególności z art. 7a ust. 1 i 2 Prawa energetycznego;
- Dokumenty powinny być w języku polskim
- Ważne, aby wcześniej dowiedzieć się, co zakład energetyczny bierze pod uwagę jako typ jednostki wytwórczej, tj. czy są to panele czy inwerter, a jeśli inwerter to czy podajemy moc po stronie AC czy DC
- Warto przygotować również miejsce pod licznik (np. podstawka w miejscu, w ma być wykonane przyłączenie)

INNE UŁATWIENIA DLA MIKROINSTALACJI

INNE UŁATWIENIA DLA MIKROINSTALACJI

- **Brak konieczności otrzymania pozwolenia na budowę** w przypadku:
 - 1) budowy **przyłączy: elektroenergetycznych, gazowych, ciepłych, wodociągowych, kanalizacyjnych, i telekomunikacyjnych** (art. 29 ust. 1 pkt. 20 Prawa budowlanego);
 - 2) robót budowlanych polegających na **montażu pomp ciepła, urządzeń fotowoltaicznych o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 KW oraz wolno stojących kolektorów słonecznych** (art. 29 ust. 2 pkt 16 Prawa budowlanego)

- **Zwolnienie z podatku akcyzowego** energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, na podstawie dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii, w rozumieniu przepisów prawa energetycznego (art. 30 ust. 1 Ustawy o podatku akcyzowym).

- Zwolnienie stosuje się nie wcześniej niż z chwilą otrzymania dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii, poprzez obniżenie akcyzy należnej od energii elektrycznej za najbliższe okresy rozliczeniowe.

Dziękuję za uwagę!

Kontakt

Paweł Cyganik

Departament Energetyczny

Mail: pcyganik@chwp.pl

M: +48 606 395 799

www.chwp.pl

